

**DIAGNOZA W ZAKRESIE WYSTĘPUJĄCYCH W ŚRODOWISKU SZKOLNYM CZYNNIKÓW
CHRONIĄCYCH ORAZ CZYNNIKÓW RYZYKA
(POTRZEB I PROBLEMÓW)WYSTĘPUJĄCYCH W ŚRODOWISKU SZKOŁY
PRZEPROWADZONA
W ROKU SZKOLNYM 2026/2027**

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe – art. 26 (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1043, z późn. zm.).

2. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (tekst jednolity: Dz.U. z 2020 r. poz. 1449), w szczególności § 6, zgodnie z którym w każdym roku szkolnym, w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia roku szkolnego, opracowuje się diagnozę czynników chroniących i czynników ryzyka występujących w środowisku szkolnym.

We wrześniu 2026 r. przeprowadzono diagnozę potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym oraz czynników chroniących i czynników ryzyka. W roku szkolnym 2026/2027 diagnozą objęto następujące obszary:

- 1) Profilaktyka uzależnień – diagnoza czynników chroniących i czynników ryzyka
- 2) Wychowanie do wartości poprzez kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich

Diagnozę opracowano na podstawie analizy dokumentacji szkolnej, rozmów z uczniami, rodzicami, pracownikami szkoły i na podstawie badań ankietowych, oraz analizy wniosków z ewaluacji z pracy edukacyjnej RP przyjęte do realizacji w roku szkolnym 2026/2027 w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących oraz czynników ryzyka (w tym potrzeb i problemów występujących w środowisku szkoły).

W badaniach diagnozujących uczestniczyli rodzice, uczniowie oraz nauczyciele II Społecznego Liceum Ogólnokształcącego im. Toniego Halika w Ostrołęce.

Ankiety przeprowadzono wśród uczniów klas 1, 2, 3 i 4 liceum w dniu 2.09.2026 r. oraz 3.09.2026 r.,

w badaniu wzięło udział 56 uczniów.

Badanie rodziców przeprowadzono w dniu 2.09.2026 r. oraz 3.09.2026 r. , (przekazano uczniom do wypełnienia przez rodziców), ankietę wypełniło 7 rodziców.

W badaniu ankietowym we wrześniu wzięło udział 6 nauczycieli.

Wykorzystane do diagnozy narzędzia badawcze:

- 1) Kwestionariusz ankiety dla uczniów.
- 2) Kwestionariusz ankiety dla rodzica.
- 3) Kwestionariusz ankiety dla nauczyciela.

ANKIETA DLA UCZNIA

data:.....

Drogi uczniu, prosimy Cię o wypełnienie ankiety, której wyniki posłużą opracowaniu Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego. Ankieta jest dwustronna i anonimowa. Prosimy o szczerą odpowiedź.

1. Jesteś:

Proszę podkreślić jedną odpowiedź z poniższych:
dziewczyną,
chłopakiem.

2. Zaznacz „X”, przy każdym wierszu, na ile jesteś zadowolony z:

	Bardzo zadowolony/ -a	Raczej zadowolony/-a	Trochę zadowolony/- a, a trochę niezadowolony	Raczej niezadowolony/ -a	Bardzo niezadowolony
Osobistego poczucia bezpieczeństwa					
Sytuacji rodzinnej					
Swojej pozycji samopoczucia w klasie					
Relacji z kolegami i koleżankami					
Relacji z rodzicami					
Relacji z nauczycielami					
Swoich umiejętności i mocnych stron					
Swojego wyglądu					
Swojego zdrowia i samopoczucia					
Sposobu spędzania wolnego czasu					
Możliwości decydowania o sobie					
Możliwości rozwoju swoich zainteresowań i pasji					
Swoich planów i perspektyw na przyszłość					

3. Jakie są twoje plany po ukończeniu liceum?

Proszę wybrać jedną odpowiedź z poniższych:

studia wyższe, szkoła policealna lub kursy zawodowe, podjęcie pracy, podjęcie służby w formacjach mundurowych, nie wiem, nie zastanawiałem/łam się nad tym.

4. Czy masz już plany dotyczące swojej przyszłości zawodowej?

Tak

nie

5. Wyraź, czy zgadzasz się z podanymi poniżej stwierdzeniami, wpisując „X” we właściwym miejscu.

	TAK	NIE
W swojej rodzinie mogę liczyć na wsparcie		
Chętnie spędzam czas z rodzicami/ opiekunami.		
Pomagam rodzicom w ważnych sprawach domowych.		
Często rozmawiam z rodzicami o szkole i o moich ocenach.		
Rozmawiam z rodzicami o innych moich sprawach.		
W moim domu obowiązują jasne zasady i granice.		
W mojej szkole panuje spokojna, przyjazna atmosfera.		
Lubię przebywać wśród swoich kolegów i koleżanek z klasy.		
Moi nauczyciele są życzliwi, mogę liczyć na ich pomoc.		
W szkole czuję się bezpiecznie.		
Obowiązki szkolne są dla mnie bardzo ważne.		
Czy w ostatnich 12 miesiącach zdarzało Ci się wagarować?		
Moja szkoła ma sprecyzowane reguły postępowania, są też określone konsekwencje w razie ich naruszania.		
Nauczyciele natychmiast reagują na niewłaściwe zachowania.		
W mojej szkole podejmuje się działania, które służą zapobieganiu uzależnieniom wśród młodzieży.		
Mam wiedzę na temat zagrożeń związanych z alkoholem, nikotyną, narkotykami i innymi substancjami psychoaktywnymi.		
Aktywności fizyczna jest dla mnie ważna.		
Posiadam zainteresowania, staram się je rozwijać.		
Potrafię nawiązywać i utrzymywać przyjaźnie. Staram się spędzać czas wolny z kolegami/przyjaciółmi.		
Szanuję osoby o innych poglądach, pochodzeniu i kulturze.		
Potrafię bronić tego, w co wierzę.		
Szanuję poglądy innych ludzi.		
Potrafię rozwiązywać konflikty bez używania przemocy i agresji.		
Konflikty rozwiązuję bez używania agresji.		
Z optymizmem myślę o swojej przyszłości.		

6. Zapoznaj się z tabelą poniżej. W każdym wierszu dotyczącym trudności życia codziennego zaznacz X jako jedną odpowiedź.

	CZĘSTO	CZASAMI	NIGDY
szukam samotności			
Rozmawiam z kolegą koleżanką			
zapalam papierosa			
rozmawiam z rodzicami/opiekunami			
Piję alkohol			
objadam się			
placzę			
niszczę jakieś rzeczy, sprzęty			
Uprawiam sport lub wychodzę na spacer			
słucham muzyki albo oglądam telewizję			
stosuję głodówki, nie jem			
szukam pomocy nauczyciela, pedagoga, psychologa itp.			
złuszczę się i kłócę z najbliższymi			
staram się szybko zapomnieć o trudnościach			
modlę się			
zajmuję się komputerem (gry, Internet)			
leżę do góry brzuchem			
myślę ciągle o problemie i nie odpoczywam			
maluję, gram na instrumencie muzycznym			
robię coś innego			

7. Które z poniższych wartości są dla Ciebie najważniejsze?

☐ Rodzina	☐ Wiedza/wykształcenie	☐ Uczciwość
☐ Miłość	☐ Dostatnie życie	☐ Mądrość
☐ Przyjaźń	☐ Zdrowie	☐ Szczęście
☐ Wiara	☐ Godność	☐ Uznanie społeczne
☐ Wolność	☐ Szacunek	☐ Rozwój osobisty
☐ Naród/Ojczyzna	☐ Tolerancja	☐ Poświęcenie dla innych
☐ Bezpieczeństwo	☐ Pokój	☐ Kariera/Praca
☐ Odpowiedzialność	☐ Odwaga	☐ Inna
(jaka?).....

8. Odpowiedz na pytanie.

Czy jest ktoś kogo podziwiasz i dlaczego?

9. Odpowiedz na pytania, zakreślając właściwą odpowiedź lub uzupełniając w wolnych miejscach.

A)

Czy palisz papierosy?	TAK	NIE	CZASAMI
Czy palisz e-papierosy (elektroniczne papierosy)	TAK	NIE	CZASAMI

Czy pijesz alkohol?	TAK	NIE	CZASAMI
Jeżeli TAK, jest to:			
Czy używasz narkotyków/dopalaczy?	TAK	NIE	CZASAMI
Jeżeli TAK, jest to:			
Ile średnio godzin dziennie spędzasz surfując po internecie? (łącznie czas spędzony w internecie za pomocą telefonu, komputera, tableta itp.)	Ponad 3 h	0.5h – 2,5 h	0 - wcale
Czy spotkałeś/-aś się z hejtem w internecie?	TAK	NIE	CZASAMI
Czy znasz osobiście kogoś kto był hejtowany w internecie?	TAK	NIE	-
Czy byłeś/-aś hejtowany/-a przez internet?	TAK	NIE	CZASAMI
Czy Twoje wpisy w internecie były obraźliwe lub wulgarne?	TAK	NIE	CZASAMI
Czy dostrzegasz poniższe zachowania kolegów/koleżanek w naszym środowisku szkolnym?			
a) palenie papierosów	TAK	NIE	CZASAMI
b) picie alkoholu	TAK	NIE	CZASAMI
c) zażywanie narkotyków/ dopalaczy	TAK	NIE	CZASAMI
d) agresja słowna	TAK	NIE	CZASAMI
e) agresja fizyczna	TAK	NIE	CZASAMI
f) hejt w Internecie	TAK	NIE	CZASAMI
g) inne, jeśli tak, napisz jakie.....			

B)

Czy uważasz się za patriotę i jesteś dumny/a ze swojej Ojczyzny?	TAK	NIE
Czy losy Polski są dla Ciebie istotne?	TAK	NIE

Jak dobrze znasz historię swojego kraju?

- ☐ Wysoki poziom
☐ Średni poziom
☐ Niski poziom

Skąd najczęściej czerpiesz informacje o wartościach patriotycznych?

- ☐ Rodzina
☐ Szkoła
☐ Telewizja
☐ Literatura
☐ Prasa
☐ Internet
☐ Rówieśnicy
☐ Inni (kto?).....

KWESTIONARIUSZ ANKIETY DLA RODZICA

CZĘŚĆ I

Szanowni Państwo,

Zachęcamy do udziału w tworzeniu Programu Profilaktyczno-Wychowawczego. Podstawę do podejmowania działalności wychowawczej i profilaktycznej w szkole stanowi opracowana w każdym roku szkolnym diagnoza w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych. W pierwszej części ankiety zawarte są pytania dotyczące bezpieczeństwa i zagrożeń dzieci oraz młodzieży. Część druga służy poznaniu Państwa opinii na temat wychowania młodzieży do wartości, w tym kształcenia przez szkołę postaw patriotycznych i obywatelskich.

Prosimy Państwa o wypełnienie anonimowej ankiety, której wyniki są niezwykle ważne w lepszym zrozumieniu wspólnych potrzeb, oczekiwań i wyzwań, z którymi mierzą się Państwo jako rodzice w codziennym życiu wraz z pomocą w planowaniu działań szkoły.

1. Czy poziom i atmosfera w szkole Pana/i zdaniem są satysfakcjonujące?

a) TAK

b) NIE

Jeśli nie, proszę podać, dlaczego:.....

.....

2. Czy w szkole panuje atmosfera przyjazna i wspierająca rozwój dziecka?

a) TAK

b) NIE

Jeśli nie, proszę podać, dlaczego:.....

.....

3. Czy Pana/i zdaniem dziecko chętnie uczęszcza do szkoły ?

a) TAK

b) NIE

c) NIE WIEM

Jeśli nie, proszę podać, dlaczego:.....

.....

4. Czy Pana/i dziecko czuje się w szkole bezpiecznie?

a) TAK

b) NIE

c) NIE WIEM

Jeśli nie, proszę podać, dlaczego:.....

.....

5. Czy zauważa Pani/Pan jakieś zagrożenia w środowisku naszej szkoły, na które powinniśmy zwrócić szczególną uwagę?

a) TAK

b) NIE

c) NIE WIEM

Jeśli tak, proszę wymienić zagrożenia w celu pomocy ich zniwelowania:

.....

6. Jak ocenia Pan/i swoją relację i kontakt z dzieckiem?

a) BARDZO DOBRZE

b) DOBRZE

c) PRZECIĘTNIE

- d) ŹLE
- e) BARDZO ŹLE

7. Jak ocenia Pan/i współpracę i kontakt z nauczycielami oraz wychowawcą dziecka?

- a) BARDZO DOBRZE
- b) DOBRZE
- c) PRZECIĘTNIE
- d) ŹLE
- e) BARDZO ŹLE

Jeśli (przeciętnie, źle, bardzo źle) uzasadnij swoją odpowiedź:

.....

8. Które działania profilaktyczne w zakresie uzależnień i przemocy są Pani/a zdaniem najbardziej skuteczne?

- a) Organizowanie spotkań z policjantami
- b) warsztaty i zajęcia z pedagogiem/ psychologiem, terapeutą uzależnień
- c) pogadanki z wychowawcą
- d) filmy, które akcentują skutki nałogów
- e) wizualizacje teatralne
- f) gazetki informacyjne na korytarzu szkolnym/informacje na stronie internetowej
- g) zachęcanie uczniów do działalności społecznej (np. praca w Samorządzie, wolontariat)
- h) zachęcanie uczniów do uprawiania sportu
- i) rozwijanie zainteresowań uczniów
- j) Rozwijanie zainteresowań uczniów i rozmowy na temat pogłębiania ich pasji

Jeśli żadne z powyższych działań nie spełnia Pana/i oczekiwań proszę podać własną propozycję, która byłaby skuteczna:

.....

9. Jak ocenia Pan/i pracę szkoły w zakresie wychowania i profilaktyki:

Mocne strony szkoły:

.....

 ...

Słabe strony szkoły (co należy udoskonalić w pracy

szkoły):

CZĘŚĆ II

Naszym celem jest kształtowanie u uczniów postaw oraz przekazywanie wartości, które sprzyjają zarówno ich indywidualnemu jak i społecznemu rozwojowi. Dążymy do wzbogacenia ich życia o istotne atrybuty, takie jak: uczciwość odpowiedzialność, wytrwałość, poczucie własnej wartości oraz głęboki szacunek dla innych ludzi. Nasza placówka edukacyjna dąży do inspirowania uczniów do osiągnięcia pełnego potencjału, wzbogacając ich życie o wartości i postawy, które stanowią solidny fundament dla ich rozwoju jako jednostek i aktywnych obywateli w społeczeństwie. Kształcenie wraz z wychowaniem rozwija w młodzieży poczucie odpowiedzialności i miłości do Ojczyzny oraz poszanowanie polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości Kultur Europy i świata. W rozwoju społecznym bardzo ważne jest promowanie patriotyzmu, poszanowania tradycji, jak również wrażliwości na kulturę innych narodów.

Pragniemy uwrażliwić uczniów na Polskie wartości kulturowe , ze szczególnym uwzględnieniem twórczości patrona naszej szkoły- zapis zawarty w Programie Wychowawczo-Profilaktycznym.

1. Jakiego poziomu wykształcenia oczekuje Pan/i od swojego dziecka?

- a) nie wiem, nie zastanawiałem się nad tym
- b) zasadnicze zawodowe, bez matury
- c) średnie ogólne lub zawodowe, matura
- d) wyższe (studia na uczelni)

2. Czy Pana/i zdaniem szkoła wywiązuje się z obowiązków dotyczących promowania wartości o charakterze patriotycznym i obywatelskim?

- a) TAK
- b) NIE

Jeśli nie, proszę podać,
dlaczego?.....

3. Jakie najważniejsze wartości Pana/i zdaniem szkoła powinna uwzględnić w podejmowaniu działań wychowawczych?

.....

4. Jakie działania wychowawcze są według Pana/i najważniejsze w kształtowaniu postaw obywatelskich i patriotycznych uczniów? Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi.

- a) Uczestnictwo uczniów w uroczystościach szkolnych
- b) Wycieczki kulturalno-społeczne wraz z miejscami pamięci narodowej
- c) Oglądanie filmików, sztuk teatralnych, wystaw o tematyce historycznej
- d) Konkursy o tematyce patriotycznej
- e) Lekcje wychowawcze dotyczące postaw społecznych i obywatelskich
- f) Lekcje tematyczne z pozostałych przedmiotów
- g) Działania na rzecz wolontariatu
- h) Angażowanie uczniów w działania Samorządu Uczniowskiego

Dziękujemy za wypełnienie ankiety

KWESTIONARIUSZ ANKIETY DLA NAUCZYCIELA

Proszę Panią / Pana o udział w badaniach, które posłużą do opracowania Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego oraz aktualnej sytuacji uczniów w szkole i osób dorosłych pracowników.

Wszystkie odpowiedzi są całkowicie poufne, znane będą tylko osobie opracowującej zbiorcze zestawienia i nie będą nigdy nikomu przekazane w formie umożliwiającej zidentyfikowanie pracownika szkoły, czy też opisywanej klasy lub uczniów.

Proszę przeczytać instrukcję i dokładnie wypełnić ankietę.

1. Jak ocenia Pani/Pan jakość swoich relacji z uczniami? Proszę wybrać odpowiednią odpowiedź.

- a) Bardzo dobrze
- b) Raczej dobrze
- c) Trudno powiedzieć
- d) Źle

2. Jak ocenia Pani/Pan jakość współpracy i relacji z rodzicami uczniów? Proszę wybrać odpowiednią odpowiedź.

- a) Bardzo dobrze
- b) Raczej dobrze
- c) Trudno powiedzieć
- d) Źle

3. Jak ocenia Pani/Pan swoje relacje i współpracę z nauczycielami? Proszę wybrać odpowiednią odpowiedź.

- a) Bardzo dobrze
- b) Raczej dobrze
- c) Trudno powiedzieć
- d) Źle

4. Jak ocenia Pani/Pan swoje relacje i współpracę z dyrektorem szkoły? Proszę wybrać odpowiednią odpowiedź.

- a) Bardzo dobrze
- b) Raczej dobrze
- c) Trudno powiedzieć
- d) Źle

5. Czy jest Pani/Pan zadowolona/zadowolony z swojej pozycji w pracy? Proszę wybrać odpowiednią odpowiedź.

- a) Bardzo zadowolony/a
- b) Raczej zadowolony/a
- c) Trudno powiedzieć
- d) Raczej niezadowolony/a
- e) Bardzo niezadowolony/a

6. Czy jest Pani/Pan zadowolona/zadowolony z możliwości rozwoju zawodowego? Proszę wybrać odpowiednią odpowiedź.

- a) Bardzo zadowolony/a
- b) Raczej zadowolony/a
- c) Trudno powiedzieć
- d) Raczej niezadowolony/a
- e) Bardzo niezadowolony/a

7. Czy jest Pani/Pan zadowolona/zadowolony z wyobrażeń o przyszłości, perspektyw życiowych?

Proszę wybrać odpowiednią odpowiedź.

- a) Bardzo zadowolony/a
- b) Raczej zadowolony/a
- c) Trudno powiedzieć
- d) Raczej niezadowolony/a
- e) Bardzo niezadowolony/a

8. Jaka forma działań profilaktycznych dotycząca uzależnień lub przemocy przemawia Państwu zdaniem do młodzieży najbardziej?

.....

9. Proszę ocenić pracę szkoły w zakresie wychowania i profilaktyki MOCNE strony szkoły:

.....

10. Proszę ocenić pracę szkoły w zakresie wychowania i profilaktyki SŁABE strony szkoły:

.....

11. Które zagadnienia w pracy wychowawczo-profilaktycznej naszej szkoły uważa Pani\Pan za najważniejsze?

.....

12. Czy zdarza się, że na terenie szkoły któryś z uczniów lub ktoś inny w sposób widoczny dla uczniów *pali tytoń*?

Proszę wybrać odpowiednią odpowiedź

- a) Nigdy
- b) widziałam/-em kilka razy
- c) codziennie

13. Czy zdarza się, że na terenie szkoły któryś z uczniów lub ktoś inny w sposób widoczny dla uczniów *pije alkohol / jest pijany*?

Proszę wybrać odpowiednią odpowiedź.

- a) Nigdy
- b) widziałam/-em kilka razy
- c) codziennie

14. Czy zdarza się, że na terenie szkoły któryś z uczniów lub ktoś inny w sposób widoczny dla uczniów *zażywa leki w celu odurzenia się*?

Proszę wybrać odpowiednią odpowiedź.

- a) Nigdy
- b) widziałam/-em kilka razy
- c) codziennie

15. Czy zdarza się, że na terenie szkoły któryś z uczniów lub ktoś inny w sposób widoczny dla uczniów *jest pod wpływem środków psychoaktywnych innych niż alkohol*?

Proszę wybrać odpowiednią odpowiedź.

- a) Nigdy
- b) widziałam/-em kilka razy
- c) codziennie

16. Czy zdarza się, że na terenie szkoły któryś z uczniów lub ktoś inny w sposób widoczny dla uczniów *wyzywa kogoś*?

Proszę wybrać odpowiednią odpowiedź.

- a) Nigdy
- b) widziałam/-em kilka razy
- c) codziennie

17. Czy zdarza się, że na terenie szkoły któryś z uczniów lub ktoś inny w sposób widoczny dla uczniów *bije kogoś*?

Proszę wybrać odpowiednią odpowiedź.

- a) Nigdy
- b) widziałam/-em kilka razy
- c) codziennie

18.Czy Pana/i Uczniowie przejawiali w ostatnim roku następujące zachowania? Proszę wybrać odpowiednie odpowiedzi.

- a) Wagarowanie
- b) Niewłaściwe odżywianie się
- c) Nadmierne korzystanie z telefonów
- d) stosuje agresję słowną (wzywisk, wulgaryzmy, przezywanie itp.)
- e) palenie tytoniu *e-papierosów*
- f) picie alkoholu /upijanie się)
- g) odurzanie się innymi środkami psychoaktywnymi
- h) stosuje agresję fizyczną (bicie)
- i) szarpanie, popychanie, szturchanie
- j) wykluczenie kogoś z grupy
- k) agresja i przemoc w internecie
- l) inne, jakie?:.....

19.Czy Pani/Pana zdaniem szkoła nasza w dostateczny sposób promuje wartości o charakterze patriotycznym i obywatelskim?

- a) tak
- b) nie
- c) inne, jakie?

20.W jaki sposób uczy Pani/Pan swoich uczniów patriotyzmu i zachowań obywatelskich?

.....

21.Jakie działania kształtujące postawy patriotyczne i obywatelskie zamierza Pani/Pan realizować w nowym roku szkolnym (wychowawcy: ująć w programie wychowawcy klasy) ?

- a) udział uczniów w uroczystościach szkolnych
- b) wycieczki do miejsc pamięci narodowej
- c) wycieczki kulturalne – oglądanie filmów, sztuk teatralnych, wystaw o tematyce historycznej
- d) konkursy o tematyce patriotycznej
- e) lekcje wychowawcze /lub w ramach przedmiotu dotyczące postaw społecznych i obywatelskich
- f) lekcje muzealne
- g) działania wolontariackie
- h) angażowanie uczniów w działania Samorządu Uczniowskiego
- i) inne, jakie?

Dziękuję za wypełnienie ankiety

DIAGNOZA CZYNNIKÓW CHRONIĄCYCH I RYZYKA ORAZ REKOMENDACJE DO PRACY W ROKU SZKOLNYM 2026/2027
CZYNNIKI CHRONIĄCE I CZYNNIKI RYZYKA WYSTĘPUJĄCE W ŚRODOWISKU SZKOLNYM

Przez **czynniki chroniące** należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania uczniów lub wychowanków, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, których występowanie wzmacnia ogólny potencjał zdrowotny ucznia lub wychowanka i zwiększa jego odporność na działanie czynników ryzyka.

Przez **czynniki ryzyka** należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania uczniów lub wychowanków, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, które wiążą się z wysokim prawdopodobieństwem wystąpienia zachowań ryzykownych stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, zdrowia, bezpieczeństwa lub funkcjonowania społecznego

Analiza ankiet

Na podstawie przeprowadzonych badań wśród uczniów, rodziców i nauczycieli II Społecznego Liceum Ogólnokształcącego im. Toniego Halika w Ostrołęce, wyodrębniono następujące **czynniki chroniące i czynniki ryzyka występujące w środowisku naszej szkoły.**

1. Indywidualne cechy i zachowania uczniów:

Czynniki chroniące	Czynniki ryzyka
Wartości cenione w życiu przez naszych uczniów Badanie obejmowało m. in. diagnozę wartości najbardziej cenionych przez młodzież. Wyniki ankiety w naszej szkole są zbieżne z wynikami innych, licznych badań socjologicznych i psychologicznych w tym zakresie. Cytując znanego polskiego profilaktyka uzależnień:(...) najbardziej młodzi Polacy cenią ... szczęśliwą, bezpieczną, kochającą się rodzinę (...) nadal miłość stanowi zasadniczy kierunek ich dążeń i wartościowania (cyt. za K. Wojcieszek, Ars, czyli, jak dbać o miłość, Podręcznik do programu, s. 23) Nasi uczniowie, zarówno w klasach 1,2,3,4 jednogłośnie wskazali, że najbardziej cenione przez nich wartości to: 1. Zdrowie i szacunek(71,4%), 2. Rodzina (69,6%) 3. Miłość i szczęście(67,9%) 2. Przyjaźń (57,1%) 3. Bezpieczeństwo i uczciwość (64,3%) 4. Rozwój osobisty(60,7%) Inne powtarzające się w ankietach odpowiedzi to wartości: wolność (42,9%),Naród/Ojczyzna (35,7%), , wiedza/wykształcenie (39,3%), godność (48,2%), mądrość (48,2%), kariera (55,4%), poświęcenie dla innych (28,6%), uznanie społeczne (26,8%),	Brak wskazania autorytetów przez uczniów. W przeprowadzonej ankiecie uczniowie nie wskazali żadnej osoby jako swojego autorytetu. Wynik ten wskazuje na potrzebę podejmowania działań wychowawczych ukierunkowanych na kształtowanie systemu wartości oraz prezentowanie młodzieży pozytywnych wzorców osobowych.

odpowiedzialność(39,3%), pokój(37,5%), odwaga(50%), dostane życie(19,6%), wiara (32%), tolerancja(39,3%), inne hazard (1,8%).	
---	--

Zaskakujący i pozytywny jednocześnie jest fakt, iż wśród tych wartości pojawiło się zdrowie i szacunek (71,4%). Cała praca profilaktyczna związana jest przecież z promowaniem zdrowia psychicznego i fizycznego oraz zapobieganiem skutków zachowań ryzykownych.

Zaangażowanie uczniów w naukę, przekonanie uczniów, że nauka jest ważna.

Wyniki ankiety wskazują, że 39,3% uczniów (22 osoby) uznaje wiedzę i wykształcenie za jedną z ważnych wartości. Uczniowie mają również sprecyzowane plany dotyczące dalszej edukacji i przyszłości zawodowej. Wyniki wskazują na potrzebę dalszego wzmacniania motywacji do nauki, rozwijania aspiracji edukacyjnych oraz wspierania uczniów w planowaniu dalszego kształcenia i kariery zawodowej.

Posiadanie przez uczniów różnorodnych zainteresowań, pasji oraz ich rozwijanie.

Aż 89,3 % uczniów posiada zainteresowania oraz stara się je rozwijać.

87,5 % uczniów twierdzi, że lubi sport oraz bierze udział w szkolnych lub pozaszkolnych zajęciach sportowych.

Zdaniem ankietowanych rodziców, jak również nauczycieli rozwijanie zainteresowań przez naszych uczniów (sport, wolontariat, mnogość zajęć pozaszkolnych) to czynnik, który chroni przed podejmowaniem zachowań ryzykownych.

Z przeprowadzonej ankiety wynika, że uczniowie dostrzegają występowanie zachowań ryzykownych wśród młodzieży. 5 uczniów (9,1%) wskazało zażywanie narkotyków/dopalaczy jako zachowanie obserwowane w środowisku szkolnym, natomiast 48 uczniów (87,3%) nie wskazało tego rodzaju zachowań. Wyniki wskazują na potrzebę dalszego prowadzenia działań profilaktycznych dotyczących zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.

Relacje uczniów z ludźmi oparte na szacunku i tolerancji – zdecydowana większość uczniów deklaruje pozytywne postawy w relacjach z innymi. 53 uczniów (96,4%) wskazuje, że potrafi bronić tego, w co wierzy, 47 uczniów (83,9%) deklaruje, że potrafi rozwiązywać konflikty bez używania agresji. Jednocześnie szacunek jako jedną z najważniejszych wartości wskazało 40 uczniów (71,4%), a tolerancję 22 uczniów (39,3%). Wyniki wskazują na potrzebę dalszego wzmacniania postaw opartych na szacunku, tolerancji, właściwej komunikacji oraz pokojowym rozwiązywaniu konfliktów.

Aktywność uczniów w internecie

58,2% uczniów naszej szkoły korzysta z komputera/telefonu w tym internetu powyżej 3 h dziennie, natomiast 41,8% uczniów robi to w czasie nie dłuższym niż 2,5h natomiast jedna osoba nie udzieliła odpowiedzi.

63,6% uczniów spotkało się z hejtem w internecie.

53,6% uczniów zna kogoś kto był hejtowany w internecie,

30,9% uczniów sama doznała hejtu przez internet, 20% uczniów przyznaje, że jego wpisy w internecie były obraźliwe i wulgarne.

Pojawiające się u niektórych uczniów niepokojące zachowania (wskazane przez nauczycieli i uczniów):

Grupa uczniów używająca substancji psychoaktywnych

Istnieje grupa uczniów, którzy palą papierosy – 16,4% uczniów, natomiast (83,6%) deklaruje, że nie pali. W przypadku e-papierosów (12,5%). 0% uczniów deklaruje, że zażywa narkotyki lub dopalacze. Palenie papierosów przez niektórych uczniów, jest zauważalne przez pozostałych uczniów. Na ten problem zwracają również uwagę rodzice i nauczyciele.

Grupa uczniów przyznaje, że pije alkohol czasami – 10,9%. Odpowiedzi te w większości uzyskane były w klasach starszych.

Picie alkoholu przez uczniów klas 4 z pewnością wiąże się z przekroczeniem przez nich wieku 18 lat i większym przyzwoleniem na tego typu zachowania.

Wiedza na temat zagrożeń związanych z substancjami psychoaktywnymi

Uczniowie posiadają wiedzę na temat zagrożeń związanych z używaniem narkotyków i dopalaczy. Wyniki diagnozy wskazują jednak na potrzebę dalszego systematycznego prowadzenia działań edukacyjnych i profilaktycznych, mających na celu utrwalanie wiedzy dotyczącej zdrowotnych, psychicznych i społecznych konsekwencji używania substancji psychoaktywnych

Samopoczucie uczniów – pozytywne przekonania uczniów o sobie

Większość uczniów pozytywnie ocenia swoje funkcjonowanie w różnych obszarach życia. 46 uczniów (83,6%) deklaruje zadowolenie lub raczej zadowolony z osobistego poczucia bezpieczeństwa. 43 uczniów (76,8%) jest zadowolonych lub raczej zadowolonych ze swojej pozycji i samopoczucia w klasie, natomiast 47 uczniów (83,9%) pozytywnie ocenia relacje z kolegami i koleżankami.

Relacje rodzinne również oceniane są pozytywnie – 46 uczniów (82,2%) jest zadowolonych lub raczej zadowolonych z relacji z rodzicami. 41 uczniów (73,2%) pozytywnie ocenia relacje z nauczycielami.

W zakresie samooceny 47 uczniów (84%) jest zadowolonych lub raczej zadowolonych ze swoich umiejętności i mocnych stron. 43 uczniów (76,8%) pozytywnie ocenia swój wygląd, natomiast 44 uczniów (78,6%) jest zadowolonych lub raczej zadowolonych ze swojego zdrowia i samopoczucia.

46 uczniów (82,1%) pozytywnie ocenia sposób spędzania wolnego czasu. Wyniki wskazują, że zdecydowana większość uczniów posiada pozytywny obraz własnego funkcjonowania oraz dobrze ocenia swoje relacje z najbliższym otoczeniem.

Samopoczucie uczniów – doświadczanie trudności

Pomimo przewagi pozytywnych ocen część uczniów sygnalizuje mniejsze zadowolenie w niektórych obszarach swojego funkcjonowania. Dotyczy to przede wszystkim samooceny, wyglądu, zdrowia i samopoczucia, osobistego poczucia bezpieczeństwa, sytuacji rodzinnej oraz sposobu spędzania wolnego czasu.

Uzyskane wyniki wskazują na potrzebę dalszego monitorowania samopoczucia i dobrostanu psychicznego uczniów, wzmacniania ich poczucia własnej wartości, rozwijania umiejętności radzenia sobie z trudnościami i stresem oraz zapewniania wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom, którzy go potrzebują.

Brak pozytywnej samooceny wśród uczniów wyraża:

Brak zadowolenia ze swoich umiejętności i mocnych stron (5,3%), brak zadowolenia ze swojego wyglądu 10% uczniów, 7,2% odpowiadających nie jest zadowolona ze swojego zdrowia.

Nauczyciele zauważają częste doświadczanie problemów psychicznych naszych uczniów (depresja, nieumiejętność radzenia sobie z trudnościami, ze stresem, problemy w kontaktach z ludźmi, senność, rozdrażnienie itp.)

2. Cechy środowiska społecznego

1.1. Środowisko szkolne

Czynniki chroniące	Czynniki ryzyka
--------------------	-----------------

Podsumowanie wyników ankiety :

Analiza wyników ankiety wskazuje na pozytywne efekty podejmowanych przez szkołę działań wychowawczo-profilaktycznych. Do najważniejszych mocnych stron szkoły należą:

1. Zapewnianie uczniom bezpiecznego i przyjaznego środowiska szkolnego oraz funkcjonowanie jasno określonych zasad postępowania i konsekwencji ich nieprzestrzegania. 83,6% uczniów potwierdza, że w szkole obowiązują sprecyzowane reguły postępowania, natomiast 80% uczniów wskazuje, że nauczyciele reagują na niewłaściwe zachowania.
2. Przyjazna atmosfera szkoły i pozytywne relacje rówieśnicze. 88,9% uczniów wskazuje, że w szkole panuje spokojna i przyjazna atmosfera, a 90,7% uczniów deklaruje, że lubi przebywać wśród swoich kolegów i koleżanek z klasy.
3. Systematyczne podejmowanie przez szkołę działań wychowawczych i profilaktycznych. 83,6% uczniów wskazuje, że szkoła podejmuje działania mające na celu zapobieganie uzależnieniom wśród młodzieży.
4. Podejmowanie działań służących przeciwdziałaniu zachowaniom ryzykownym, w szczególności paleniu papierosów i e-papierosów, spożywaniu alkoholu, kontaktowi z narkotykami i dopalaczami, agresji oraz niewłaściwym zachowaniom w Internecie.
5. Wspierające środowisko rodzinne większości uczniów. 91,1% uczniów deklaruje, że może liczyć na wsparcie swojej rodziny, 89,3% chętnie spędza czas z rodzicami lub opiekunami, a 96,4% wskazuje, że pomagają rodzicom w ważnych sprawach domowych.
6. Pozytywna komunikacja z rodzicami u większości badanych – 76,8% uczniów rozmawia z rodzicami o szkole i ocenach, natomiast 71,4% rozmawia z nimi również o innych swoich sprawach.
7. Wspieranie uczniów przez wychowawców, pedagoga specjalnego, psychologa i innych specjalistów oraz podejmowanie działań służących wzmocnieniu zdrowia psychicznego, poczucia własnej wartości i prawidłowych relacji społecznych.

Jednocześnie wyniki diagnozy wskazują na potrzebę kontynuowania działań profilaktycznych dotyczących uzależnień, bezpieczeństwa w Internecie, hejtu i cyberprzemocy, agresji słownej i fizycznej oraz wzmocnienia pozytywnej samooceny uczniów. Ważnym kierunkiem dalszej pracy pozostaje również wzmocnienie komunikacji uczniów z rodzicami oraz współpracy szkoły z rodziną.

Rekomendacje do dalszej pracy:

Kontynuowanie dotychczasowych działań, a w szczególności:

1. Dbanie o bezpieczeństwo uczniów podczas zajęć, przerw lekcyjnych i zajęć pozalekcyjnych, przypominanie zasad i procedur bezpieczeństwa oraz konsekwentne reagowanie na niewłaściwe zachowania.
2. Kontynuowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i zachowań ryzykownych, ze szczególnym uwzględnieniem palenia papierosów i e-papierosów, spożywania alkoholu oraz zagrożeń związanych z narkotykami i dopalaczami.
3. Prowadzenie działań dotyczących bezpiecznego i odpowiedzialnego korzystania z Internetu, w tym przeciwdziałania hejtowi, cyberprzemocy, wulgaryzmem oraz innym niewłaściwym zachowaniom w sieci.
4. Przeciwdziałanie agresji słownej i fizycznej poprzez rozwijanie umiejętności rozwiązywania konfliktów, właściwej komunikacji, wzajemnego szacunku, tolerancji oraz odpowiedzialności za własne zachowanie.
5. Wzmacnianie zdrowia psychicznego, poczucia własnej wartości i pozytywnej samooceny uczniów oraz rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stresem, trudnymi emocjami i sytuacjami problemowymi.
6. Rozwijanie współpracy z rodzicami, szczególnie w zakresie wzmacniania prawidłowej komunikacji rodzic–dziecko, rozpoznawania trudności młodzieży oraz profilaktyki zachowań ryzykownych.
7. Promowanie zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej oraz konstruktywnych sposobów spędzania czasu wolnego.
8. Wspieranie uczniów w rozwijaniu zainteresowań i mocnych stron oraz zachęcanie ich do udziału w konkursach, projektach, inicjatywach szkolnych, działalności społecznej i wolontariacie.
9. Kontynuowanie działań integrujących środowisko szkolne oraz wzmacniających pozytywne relacje rówieśnicze, wzajemny szacunek, tolerancję i kulturę osobistą.
10. Kontynuowanie współpracy wychowawców, pedagoga specjalnego, psychologa, rodziców oraz innych specjalistów i instytucji wspierających szkołę w zakresie rozpoznawania potrzeb uczniów i udzielania im odpowiedniej pomocy.

DIAGNOZA W OBSZARZE : WYCHOWANIE DO WARTOŚCI POPRZEC KSZTAŁTOWANIE POSTAW PATRIOTYCZNYCH I OBYWATELSKICH

Diagnoza uczniów w tym obszarze obejmowała przekonania młodzieży na temat własnego patriotyzmu, oceny swojej wiedzy o Polsce oraz zbadaniu, skąd młodzież czerpie tę wiedzę.

W badaniu wzięli również udział rodzice i nauczyciele, a celem badania wśród tych grup było zdiagnozowanie, czy nasza szkoła w dostateczny sposób promuje wartości o charakterze patriotycznym i obywatelskim oraz zaplanowanie działań na rok szkolny 2026/2027.

Analiza przeprowadzonych badań:

87,5% 49 uczniów uważa się za patriotę i jest dumna ze swojej Ojczyzny. Zdecydowana większość ankietowanych uczniów podała również, że losy Polski są dla nich ważne (90,8%). Większość uczniów oceniła poziom swojej wiedzy historycznej o kraju ojczystym - 20% ocenia na wysoki, 74 % jako średni, natomiast 6% jako niski. 6 osób nie udzieliło odpowiedzi.

Ważny dla pracy szkoły jest fakt, iż to szkoła jest dla uczniów pierwszym wskazanym przez nich źródłem wiedzy na temat patriotyzmu 34 wskazania . W dalszej kolejności : internet, rodzina, telewizja, rówieśnicy, prasa, literatura. Pytanie miało charakter wielokrotnego wyboru, dlatego liczba wskazań przekroczyła liczbę badanych uczniów.

Wyniki potwierdzają istotną rolę szkoły w kształtowaniu wiedzy i postaw patriotycznych młodzieży. Jednocześnie duże znaczenie Internetu jako źródła informacji wskazuje na potrzebę rozwijania kompetencji medialnych uczniów, umiejętności krytycznej oceny informacji oraz przeciwdziałania dezinformacji.

Zdaniem zdecydowanej większości ankietowanych rodziców (100%) oraz nauczycieli (100%) szkoła w dostateczny sposób promuje wartości o charakterze patriotycznym i obywatelskim, a uczniowie przejawiają postawy patriotyczne (zdaniem 100% nauczycieli) oraz obywatelskie (zdaniem 100% nauczycieli).

Za najważniejsze działania szkoły w kształtowaniu postaw patriotycznych i obywatelskich rodzice uznali:

1. Wycieczki kulturalno-społeczne oraz do miejsc pamięci narodowej.
2. Udział uczniów w uroczystościach szkolnych.
3. Działania wolontariacie, np. udział uczniów akcjach charytatywnych.
4. Lekcje wychowawcze dotyczące postaw społecznych i obywatelskich.

W badaniu nauczyciele również wskazali na zamiar realizacji powyższych działań w nowym roku szkolnym. Nauczyciele podali też wiele innych przykładów, w jaki sposób uczą uczniów patriotyzmu. Wśród wymienianych były m.in.: własny przykład postawy oraz przytaczanie przykładów osób, które mogą stanowić wzorzec postawy życiowej, wplatając zagadnienia patriotyczne w program, upamiętnienie ważnych wydarzeń, rocznic, udział w uroczystościach oraz przypominanie o zachowaniu podczas uroczystości szkolnych, godziny wychowawcze, lekcje, wycieczki, rozmowy z uczniami, angażowanie uczniów do

organizacji imprez szkolnych, uczenie pieśni patriotycznych, zachęcanie uczniów do czytania lektur historycznych, omawianie fragmentów wierszy, lekcje muzealne itd.

W kształtowaniu postawy obywatelskiej: rozmowy z uczniami na temat bieżących spraw w kraju i na świecie, kształtowanie w uczniach poczucia odpowiedzialności za świat w którym żyją, propagowanie postaw pozytywnych, uczenie szacunku, koleżeńskiej postawy wobec innych uczniów w klasie, dyskusje o prawach i obowiązkach uczniów.

Rodzice podali własne propozycje działań w tym zakresie:

- udział w uroczystościach państwowych,
- akcentowanie różnych dat historycznych,
- zbiórki żywności, pomoc materialna dla potrzebujących, - spotkania z historykami, podróżnikami,
- spotkania z osobami, które mogą być autorytetem dla młodzieży.

Propozycje nauczycieli to:

- konkursy, teatry
- prezentacje historii rodzinnych- pamięć o przodkach, przykłady,
 - angażowanie uczniów w przedstawienia szkolne,
 - godziny wychowawcze i proponowane tematy: rozważania o patriotyzmie, wzory postaw obywatelskich, historia i tradycje szkoły, mój region-promocja w kraju i za granicą, prawa obywatelskie, stosunki w grupie rówieśniczej, pomoc osobom potrzebującym, udział w życiu społecznym,
 - oglądanie filmów związanych z historią Polski,
 - wystawy lokalne.

Podsumowanie wyników ankiety:

Analiza ankiet wskazuje na pozytywne efekty pracy w badanym zakresie. Do mocnych stron szkoły należy:

1. Wysoki poziom poczucia patriotyzmu i więzi z Ojczyzną – 87,5% uczniów uważa się za patriotów i deklaruje dumę ze swojej Ojczyzny.
2. Duże zainteresowanie sprawami kraju – 90,8% uczniów wskazuje, że losy Polski są dla nich istotne.
3. Istotna rola szkoły w przekazywaniu wiedzy o wartościach patriotycznych – szkoła była najczęściej wskazywanym źródłem informacji o wartościach patriotycznych (34 wskazania).

4. Przywiązywanie przez uczniów dużej wagi do wartości takich jak szacunek, zdrowie, rodzina, miłość, bezpieczeństwo, przyjaźń, odpowiedzialność i wolność.
5. Pozytywne podstawy do dalszego rozwijania postaw patriotycznych, obywatelskich i społecznych oraz zaangażowania uczniów w życie szkoły i środowiska lokalnego.

Jednocześnie wyniki wskazują na potrzebę dalszego rozwijania wiedzy historycznej uczniów – 6% badanych określiło poziom swojej wiedzy o historii kraju jako niski. Ze względu na dużą rolę Internetu jako źródła informacji należy również rozwijać umiejętność krytycznej oceny treści i przeciwdziałać dezinformacji.

Rekomendacje do dalszej pracy:

1. Kontynuowanie działań służących kształtowaniu postaw patriotycznych i obywatelskich oraz wzmacnianiu więzi uczniów z Ojczyzną.
2. Upamiętnianie ważnych wydarzeń i rocznic historycznych poprzez udział uczniów w uroczystościach szkolnych i państwowych, projektach edukacyjnych oraz wydarzeniach lokalnych.
3. Poszerzanie wiedzy uczniów dotyczącej historii Polski, regionu i społeczności lokalnej poprzez lekcje, projekty, konkursy, wycieczki edukacyjne i muzealne.
4. Aktywne angażowanie uczniów w przygotowanie uroczystości patriotycznych, szkolnych projektów oraz inicjatyw o charakterze obywatelskim.
5. Rozwijanie edukacji medialnej, umiejętności krytycznej oceny informacji oraz przeciwdziałanie dezinformacji, szczególnie w Internecie.
6. Promowanie współczesnego patriotyzmu poprzez kształtowanie odpowiedzialności społecznej, szacunku dla innych, troski o dobro wspólne oraz aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym.
7. Wzmacnianie aktywności społecznej uczniów poprzez udział w Samorządzie Uczniowskim, wolontariacie, akcjach społecznych i inicjatywach obywatelskich.
8. Organizowanie spotkań z osobami mogącymi stanowić pozytywny wzór postaw patriotycznych i obywatelskich, przedstawicielami służb i instytucji, świadkami historii oraz działaczami społecznymi.
9. Rozwijanie kompetencji obywatelskich uczniów, w tym znajomości praw i obowiązków obywatela, odpowiedzialności, wzajemnego szacunku, tolerancji i kultury osobistej.

Zespół ds. diagnozy potrzeb
i problemów:
mgr Adam Ochenkowski
mgr Iwona Mościcka
mgr Katarzyna Mierzejewska
mgr Zuzanna Dobkowska